

MØTEINNKALLING

Formannskapet

Sted: Rakkestad kulturhus, Formannskapssalen
Dato: 20.11.2013
Tid: 09:00

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
66/13	13/1516 KOMMUNAL PLANSTRATEGI
67/13	13/1614 LOVFESTING AV MEDVIRKNINGSORDNING FOR UNGDOM - HØRING
68/13	13/1638 SKJENKEBEVILLING - RAKKESTAD KULTURHUS - PERNILLES KJØKKEN AS

Eventuelt forfall meldes til Servicekontoret tlf. 69 22 55 00

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Rakkestad, 13. november 2013

Ellen Solbrække
Ordfører

66-13 KOMMUNAL PLANSTRATEGI

Saksbehandler: Jon Ådalen
Arkivsaksnr.: 13/1516

Arkiv: **140**

Saksnr.: Utvalg
66/13 Formannskapet
/ Kommunestyret

Møtedato
20.11.2013

Rådmannens forslag til vedtak

1. Kommunal planstrategi for 2013 -2016 vedtas som vedlagt, datert 9.9.2013, rev. 13.11.2013.
2. Arbeidet med revisjon av Kommuneplanens samfunnsdel igangsettes ca. 1.1.2014 med behandling og vedtak i løpet av 2015.

Vedlegg

1. Kommunal planstrategi 2013 -2016, revidert 13.11.2013.

Bakgrunn

Formannskapet vedtok i sak 46/13 at Kommunal planstrategi skulle legges ut på høring.

Saksopplysninger

Forslaget til Kommunal planstrategi har vært gjort offentlig i mer enn 30 dager. Dette er del av Plan- og bygningslovens bestemmelser for planarbeidet.

Det er mottatt høringsuttalelser fra flg instanser:

- Fylkesmannen i Østfold
- Østfold Fylkeskommune
- Østfoldhelsa
- Sarpsborg kommune
- Jernbaneverket
- Eidsberg kommune
- Statens vegvesen

Uttalelsene fra noen av instansene er meget omfattende.

Administrasjonens vurdering

Rådmannen har gjort noen endringer og presiseringer i det reviderte dokumentet. Rådmannen konkluderer fortsatt med at kommuneplanens samfunnsdel skal revideres innenfor denne kommunestyreperioden. Arbeidet vil starte opp ca 1.1.2014 og planlegges ferdig behandlet og vedtatt i løpet av 2015.

Det er også gjort noen endringer i kapitlene for kommunens planbehov.

Høringsuttalelsene for øvrig vil bli tatt med i det videre arbeidet med utvikling av neste Kommunale planstrategi og Kommuneplanen for øvrig.

67-13 LOVFESTING AV MEDVIRKNINGSORDNING FOR UNGDOM - HØRING

Saksbehandler: Laila Olsen Rode
Arkivsaksnr.: 13/1614

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg

11/13 Ungdomsrådet
67/13 Formannskapet

Møtedato

18.11.2013
20.11.2013

Rådmannens forslag til vedtak

Forslag til høringsuttalelse (side 4 i saksfremlegget) vedtas og oversendes Kommunal- og regionaldepartementet.

Vedlegg

1. Høringsbrev og høringsnotat fra Kommunal og regionaldepartementet, datert 20.08.2013.

Behandling

Saken behandles i ungdomsrådet som gir sin uttalelse til formannskapet som fatter vedtak i saken.

Faktaopplysninger

Kommunal- og regionaldepartementet har sammen med Arbeidsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sendt ut et høringsnotat om lovfesting av medvirkningsordning for ungdom. Regjeringen har bestemt seg for at det skal bli lovfestet at en kommune skal ha et ungdomsråd.

Departementene ønsker å vite hva spesielt ungdomsrådene i kommunene mener hvordan dette best bør gjøres.

Regjeringen mener at det er viktig at forskjellige aldersgrupper er representert i kommunale råd og utvalg. Både eldre og personer med nedsatt funksjonsevne har i dag en lovfestet rett til medvirkning. Ungdom bør ha det samme. Derfor ønsker regjeringen å gi den samme lovfestede retten til ungdom i alle kommuner og fylkeskommuner.

Kommunen har plikt til å opprette et eldreråd. Eldrerådet er et rådgivende utvalg som har mandat til å gi uttalelser, anmodninger og råd til eget kommunestyre og fylkesting. Rådet har ingen avgjørelsesmyndighet.

På samme måte skal kommunen opprette et råd el.l. for mennesker med nedsatt funksjonsevne. I Rakkestad heter dette «Rådet for funksjonshemmede» og rådet er på samme måte som Eldrerådet et bruker- og interesseutvalg som kan rådgi og gi uttalelser. Rådet har ingen avgjørelsesmyndighet.

Før det lages ett nytt regelverk som også lovfester det å ha et Ungdomsråd (eller annen form for medvirkning fra ungdom), ønsker Kommunal- og regionaldepartementet å få synspunkter på hvordan en lovfesting av en ordning for medvirkning for ungdom bør utformes. Mange kommuner og fylkeskommuner har ulike typer ungdomsmedvirkning og departementer er interessert i å høre hvilke erfaringer dette har gitt.

Departementet løfter i høringsnotatet fra noen problemstillinger det er viktig å tenke over:

- Dersom ungdomsråd, eldreråd og råd for funksjonshemmede skal ha rett til å fatte vedtak (og ikke bare uttale seg til saker) – er de da et medvirkningsorgan eller snarere et kommunalt organ? Får ungdom i et ungdomsråd like sterke rettigheter som ordinært valgte representanter?
- Eldreråd og råd for funksjonshemmede skal bli orientert om saker som er av særlig interesse for disse gruppene. Spørsmålet er om det skal bli en tilsvarende begrensning for ungdomsrådene, eller om ungdomsrådene og lignende utvalg skal stå fritt til å bli orientert om, og å uttale seg til alle saker i kommunen.
- Eldreråd og råd for funksjonshemmede har krav på å få de aktuelle sakene i god tid før de skal behandles i et politisk organ. Ut over dette er de kun rådgivende organ som ikke kan få delegert formell myndighet eller forslagsrett.
 - Skal et ungdomsråd få en sterkere posisjon og status i den kommunale saksgangen en det eldreråd og råd for funksjonshemmede har i dag?
- Skal et ungdomsråd ha formell beslutningsmyndighet?
- Skal et ungdomsråd få forslags- og innstillingsrett – og i tilfelle overfor hvilke organer (råd og utvalg)?
- Hvem kan velges til et ungdomsråd? Bør et ungdomsråd velges på en annen måte enn andre råd og utvalg i en kommune?
- Hvor lenge skal medlemmene i et ungdomsråd sitte i rådet?

Administrasjonens vurdering

Ungdomsrådet i Rakkestad kommune er et «bruker- og interesseutvalg» for Kultur- og oppvekstutvalget. Det betyr at Ungdomsrådet skal uttale seg til saker og temaer som er aktuelle for ungdom og som skal behandles i Kultur- og oppvekstutvalget, evt sluttbehandles i formannskap eller kommunestyre. Ungdomsrådet har også blitt tatt med på råd i plansaker som angår ungdom (for eksempel reguleringsplanen for Rakkestad Sentrum).

Spørsmålene departementet stiller handler om hvordan et ungdomsråd skal være organisert for å kunne være delaktige og få innflytelse i saker som blir avgjort av politikerne.

Rakkestad kommune har hatt ungdomsråd i mange år og organiseringen har vært forskjellig. Ungdomsrådet er i dag et «underordnet organ» av Kultur og oppvekstutvalget. Kommunestyret vedtok i mai 2013 reglementet for Kultur- og oppvekstutvalget og bestemte samtidig hvilke saker Kultur- og oppvekstutvalget skal behandle og dermed hvilke saker Ungdomsrådet først og fremst kan uttale seg til.

Ungdomsrådet i Rakkestad

Har 7 representanter valgt og sammensatt på følgende måte:

- *To medlemmer m/varamedlemmer fra elevrådet ved Rakkestad Ungdomsskole*
- *Et medlem m/varamedlem fra Idrettsorganisasjoner*
- *Et medlem m/varamedlem fra sang- og musikkorganisasjoner*
- *Et medlem m/varamedlem andre foreninger som organiserer ungdom*
- *Et medlem m/varamedlem fra brukergruppen ved aktivitetshuset eller andre miljøer utenom organisert foreningsliv*
- *Et medlem m/varamedlem fra 7. trinn i barneskolen*

Medlemmene i ungdomsrådet skal være i alderen 13 – 23 år. Representanten fra 7. trinn i barneskolen kan være 12 år dersom vedkommende fyller 13 i løpet av skoleåret.

Valg og evt. suppleringsvalg refereres formannskapet. Rådet velger selv leder og nestleder.

Ungdomsrådet har ingen beslutningsmyndighet, men er et rent bruker- og interesseutvalg på sitt felt. Aktuelle saker og problemstillinger skal forelegges rådet til uttalelse før endelig vedtak fattes. Protokoll/uttalelse fra rådet skal følge saksdokumentene til det/de kommunale organ som tar endelig avgjørelse i saken.

Leder av Ungdomsrådet har møte- og talerett på møter i kultur- og oppvekstutvalget.

Departementet ber om råd både når det gjelder hvem som skal velges til ungdomsrådet og hvordan de skal velges.

En utredning departementet har foretatt anbefaler at skolen, frivillige organisasjoner og fritidsklubber velger et visst antall medlemmer hver. I tillegg anbefales det at et ungdomsråd også bør ha et eller flere medlemmer som ikke er med i en bestemt organisasjon.

Flere anbefaler at det bør være en øvre aldersgrense på 18 år for medlemmer av ungdomsrådet. Dette begrunnes med at ungdom over 18 år er myndige og har stemmerett og dermed mulighet til å delta på andre arenaer for å fremme sine synspunkter.

I Rakkestad blir medlemmene valgt fra skole (barne- og ungdomsskoletrinn), fra organisasjoner og fra ungdomsmiljø uten tilknytning til en organisasjon. Aldergruppen er fra 13 – 23 år. Bakgrunnen for at øvre aldersgrense er 23 år er at Ungdomsrådet kan være en arena for eldre ungdom som tenker å etablere seg i Rakkestad og gjennom Ungdomsrådet kan få innflytelse på utformingen av lokalsamfunnet.

Skolene velger medlemmer og varamedlemmer til ungdomsrådet hver høst. Det blir også foretatt ny-/suppleringsvalg av medlemmer fra de andre grupperingene. Melding om hvem som er valgt går til formannskapet. Ungdomsrådet velger selv leder og nestleder. Begrunnelsen for at medlemmer i ungdomsrådet velges hvert år, evt. ved behov, er at i tillegg til at det må velges nye fra skolene for hvert skoleår, er ungdom ut og inn av organisasjoner og grupperinger. Valg for fire år blir uheldig og vanskelig å administrere. I tillegg flytter ungdom ofte ut (og inn) av bygda i perioden 18 – 23 år. Ulempen er at det blir mange utskiftninger i løpet av en fireårsperiode.

Rådmannen foreslår følgende høringsuttalelse fra Rakkestad kommune:

Rakkestad kommune er positiv til en lovfesting av medvirkningsorgan for ungdom.

Erfaringene i Rakkestad er at Ungdomsrådet kan ha like stor innflytelse som *medvirkningsorgan* som et kommunalt organ med ordinært valgte representanter. Et ungdomsråd bør kunne være fleksibelt i forhold til skifte av medlemmer ut i fra målgruppas organisasjonstilknytning, klassetrinn og flytting. Et ordinært valgt kommunalt råd har andre regler i forhold til fritak mv. som ikke virker hensiktsmessig for et ungdomsråd og et ordinært kommunalt råd har også andre regler i forhold til valgbarhet (for eksempel alder).

Rakkestad kommune mener at et ungdomsråd i utgangspunktet skal ha de samme rettigheter og plikter som et Eldreråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne. I tillegg kan de få en kontaktperson i kommunens administrasjon som kan orientere om hvilke saker som er til politisk behandling til enhver tid. Ut fra den informasjonen kan ungdomsrådet be om å få uttale seg til saken, uavhengig av sakens art. Dette gir et ungdomsråd en noe sterkere posisjon enn Eldreråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne.

I Rakkestad kommune er Ungdomsrådet et «bruker- og interesseutvalg» til Kultur- og oppvekstutvalget. Det er dette utvalget som i første rekke behandler saker relatert til ungdom. Saker som skal behandles i utvalget og som kan omhandle ungdom, blir fremmet for Ungdomsrådet først og Ungdomsrådet gir en uttalelse til saken. Uttalelsen følger saken gjennom hele behandlingen videre. Ungdomsrådet uttaler seg også til budsjett- og planforslag før behandling i kommunestyret. Ungdomsrådets leder har i tillegg møte- og talerett i det hovedutvalget som behandler saker ang. ungdom. Rakkestad kommune anbefaler denne ordningen videre.

Rakkestad kommune mener at et Ungdomsråd bør ha uttalerett i alle saker som har/kan ha med ungdom og ungdommens situasjon å gjøre. Ved å behandle en sak de får seg forelagt grundig kan det gis en uttalelse om saken som kan ha betydning for den videre behandlingen i råd, utvalg, formannskap og kommunestyre. Rakkestad kommune tror ikke det er riktig å gi et ungdomsråd med medlemmer ned til 13 år beslutningsmyndighet, forslags- eller innstillingsrett.

Ungdomsrådet bør være et råd tilknyttet det politiske organet som behandler flest saker som har med barn og ungdom å gjøre. I mange kommuner kan dette være flere utvalg evt. formannskap, og ungdomsrådene bør kunne gi uttalelse til *beslutningsorganet* uavhengig av kommunens organisering.

Rakkestad kommune mener det er en god ordning å velge medlemmer til ungdomsråd fra skoler, organisasjoner og fra miljøer som ikke er organisert. Rakkestad kommune vil ta fram egne retningslinjer som eksempel: Medlemmer fra skolene (7. trinn, samt elevråd ved ungdomsskolen), medlem fra idrettsorganisasjoner, fra sang- og musikkorganisasjoner, fra andre foreninger som organiserer ungdom og fra brukergruppen ved aktivitetshuset eller andre miljøer utenom organisert foreningsliv.

Rakkestad kommune mener at kommunestyret ved hver ny kommunestyreperiode velger et ungdomsråd og hvilke grupperinger dette skal bestå av – uten å velge navn. Skolene, organisasjonene m.v. velger selv representanter for inntil 4 år (kommunestyreperioden). Dersom det velges fra et bestemt klassetrinn, må det velges representanter fra skolene hvert

år. For organisasjonene må det foretas nyvalg dersom en representant til ungdomsrådet går ut av organisasjonen, flytter el.l.

Ungdomsrådet bør selv kunne velge leder og nestleder hvert år dersom det er nødvendig ut fra rådets sammensetning.

Det bør hvert år meldes til formannskapet evt. et annet politisk organ hvem som er medlemmer, leder og nestleder i ungdomsrådet.

Ungdomsrådet bør ha en øvre aldersgrense på 18 år (kan fylle 18 år i løpet av kommunestyreperioden). Dette begrunnes med at det kan bli for stor aldersforskjell fra de yngste til de eldste i rådet dersom aldersgrensen f.eks. er 23 år. Personer over 18 år har dessuten andre kanaler de kan benytte for å fremme sine interesser, for eksempel gjennom politisk delaktighet og deltakelse ved valg.

68-13 SKJENKEBEVILLING - RAKKESTAD KULTURHUS - PERNILLES KJØKKEN AS

Saksbehandler: Ranveig Hansen
 Arkivsaksnr.: 13/1638

Arkiv: **U63**

Saksnr.: Utvalg
 68/13 Formannskapet
 / Kommunestyret

Møtedato
 20.11.2013

Rådmannens forslag til vedtak

1. Pernilles Kjøkken AS v/ Pernille Mortensen – org.nr 999 652 913 – gis skjenkebevilling til lokalene innendørs i Rakkestad Kulturhus, Rådhusveien 8, Rakkestad.
2. Bevillingen gis for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 med følgende tidspunkt for skjenking:

	Mandag-torsdag	Fredag-lørdag	Søndag / helligdag
Gruppe 1	10:00 – 01:30	10:00 – 01:30	10:00 – 01:30
Gruppe 2	10:00 – 01:30	10:00 – 01:30	10:00 – 01:30
Gruppe 3	13:00 – 01:30	13:00 – 01:30	13:00 – 01:30

3. Milen Ghirmatsion f. 15.01.84 og Pernille Mortensen f. 30.05.80 godkjennes som henholdsvis styrer og stedfortreder for bevillingen.
4. Vedtakets pkt 1-3 gis under forutsetning av at lensmannen ikke har noen innsigelser til søknaden eller til styrer og stedfortreder og at dokumentert kunnskap om alkoholloven kan fremlegges.

Vedlegg

Ingen.

Bakgrunn

Pernilles Kjøkken AS overtok 1. september 2013 serveringsvirksomheten i Rakkestad Kulturhus etter Miranda Catering.

Hjemmel

Lov av 2. juni 1989 nr 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v § 1-10
 Alkoholpolitiske retningslinjer for Rakkestad kommune 2012-2016 pkt 8.1.

Andre faktaopplysninger

Virksomheten søker om skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 i forbindelse med større og mindre, både åpne og lukkede, arrangement i Kulturhuset.

Søknaden er oversendt Lensmannen til uttalelse og vandelsvurdering av styrer og stedfortreder.

I påvente av fast skjenkebevilling, søker Pernilles Kjøkken AS «Skjenkebevilling – søknad om bevilling for en bestemt anledning (lukket og åpent arrangement)» for hvert enkelt arrangement hvor det er ønske om å servere alkoholholdig drikk.

Administrasjonens vurdering

Rakkestad Kulturhus v/ Torill Hagen ble innvilget skjenkebevilling 21.06.2012. Pernilles Kjøkken AS fortsetter driften stort sett på samme måte som Miranda Catering gjorde tidligere.

Søknaden er oversendt Lensmannen til uttalelse. Rakkestad kommune har foreløpig ikke mottatt svar på henvendelsen. Det forutsettes at lensmannen ikke har noen innsigelser til søknaden eller styrer og stedfortreder.

Styrer og stedfortreder må i hht gjeldende lovverk ha dokumentert kunnskap om alkoholoven og bestemmelser gitt i medhold av den. Det forutsettes at både styrer og stedfortreder har bestått «Kunnskapsprøve i alkoholoven – skjenkebevilling» før endelig vedtak fattes.

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

13/1969-1

20.08.2013

Lovfesting av medvirkningsordning for ungdom - Høring

Kommunal- og regionaldepartementet sender i samarbeid med Arbeidsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet ut et høringsnotat om lovfesting av medvirkningsordning for ungdom.

I høringsnotatet ber departementet kommuner og fylkeskommuner fortelle oss hvilke erfaringer de har med ulike typer ungdomsmedvirkning og hva de mener en lovfestet medvirkningsordning for ungdom bør inneholde. Vi foreslår ingen lovbestemmelser, men skisserer kort noen problemstillinger vi ønsker høringsinstansenes synspunkter på.

Liste over høringsinstanser ligger vedlagt, men høringen er også åpen for andre enn de som står på denne listen. Vi ber høringsinstansene vurdere om andre berørte instanser bør få tilsendt dette høringsbrevet. Det er særlig viktig at kommuner og fylkeskommuner sørger for at ungdomsrådene og lignende medvirkningsorganer for ungdom får anledning til å avgi en separat høringsuttalelse. Alle uttalelser blir publisert på departementets nettsider.

Høringsuttalelser kan sendes postmottak@krd.dep.no merket sak 13/1969. Frist for innsending av uttalelser er satt til **25. november 2013**.

Med hilsen

Sølve Monica Steffensen
eksepedisjonssjef

Siri Halvorsen
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Kommunalavdelingen	Saksbehandler
Postboks 8112 Dep	Akersg. 59	22 24 90 90		Nina Britt Berge
NO-0032 Oslo		Org no.		22247255
postmottak@krd.dep.no	http://www.krd.dep.no/	972 417 858		

HØRINGSINSTANSER

Departementene
Fylkeskommuner
Fylkesmenn
Interne avdelinger i Kommunal- og regionaldepartementet
Kommuner
Registrerte politiske partier
Sametinget
Longyearbyen lokalstyre
Riksarkivet
Riksrevisjonen
Statistisk sentralbyrå
Syssemlannen på Svalbard
Brønnøysundregisteret
Direktoratet for arbeidstilsynet
Direktoratet for naturforvaltning
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Helsedirektoratet
NAV
Riksantikvaren
Skattedirektoratet
Toll- og avgiftsdirektoratet
Utdanningsdirektoratet
Utlendingsdirektoratet
Vegdirektoratet
Barneombudet
Forbrukerombudet
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Sivilombudsmannen
Datatilsynet
Helsetilsynet
Klima- og forurensningsdirektoratet
Konkurransetilsynet
Finanstilsynet
Mattilsynet
Forbrukerrådet
Kommunal landspensjonskasse
Kommunalbanken
Statens pensjonskasse
Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI)
Innovasjon Norge
SIVA Selskapet for industrivekst
Handelshøyskolen BI
Høgskolen i Bodø

Høgskolen i Oslo
Norges forskningsråd
Norges handelshøyskole NHH
NTNU
Universitetet for miljø- og biovitenskap
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitetet i Tromsø
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Finansnæringens arbeidsgiverforening
Finansnæringens hovedorganisasjon
Hovedorganisasjonen Virke
KS - Kommunesektorens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon
Næringslivets hovedorganisasjon
Sparebankforeningen
Verdipapirfondenes forening
Akademikerne
Delta
Fagforbundet
Fellesforbundet
Finansforbundet
Landsorganisasjonen i Norge
NITO
Norsk sykepleierforbund
Unio
Utdanningsforbundet
Yrkesorganisasjonenes sentralforbund
Den norske advokatforening
Den norske dommerforening
Den norske legeforening
Den norske revisorforening
Den norske tannlegeforening
Forbund for kommunal økonomiforvaltning og skatteinnfordring
Friluftsrådernes landsforbund
Norges Kulturvernforbund
Norsk journalistlag
Norsk presseforbund
Norsk psykologforening
Norsk redaktørforening

HØRINGSNOTAT OM LOVFESTING AV MEDVIRKNINGSORDNING FOR UNGDOM

Innhold

1.	Innledning.....	2
1.1	Lovfesting av medvirkningsorgan for ungdom	2
1.2	Bakgrunnen for høringsbrevet	2
1.2.1	NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning.....	2
1.2.2	Harmonisering av medvirkningsordninger i kommuner og fylkeskommuner	3
1.3	Innholdet i høringsbrevet.....	3
1.4	Om høringen	4
2.	Gjeldende rett	4
2.1	Generelt om medvirkningsordninger i dag.....	4
2.2	Eksisterende lovpålagte ordninger for medvirkning	4
2.2.1	Eldreråd	4
2.2.2	Råd for personer med nedsatt funksjonsevne.....	5
3.	Departementets vurdering	6
3.1	Gjennomgang og harmonisering av regelverket for medvirkningsordninger	6
3.2	Hvordan regulere en medvirkningsordning for ungdom?	6

1. Innledning

1.1 Lovfesting av medvirkningsorgan for ungdom

Regjeringen mener at det er viktig at forskjellige aldersgrupper er representert i kommunale råd og utvalg. Både eldre og personer med nedsatt funksjonsevne har i dag lovfestede medvirkningsordninger. Ungdom bør ha det samme. Regjeringen ønsker derfor å lovfeste en medvirkningsordning for ungdom i alle kommuner og fylkeskommuner. Etter regjeringens oppfatning vil en formalisering av ungdommens rett til å si sin mening og bli hørt, gi et viktig signal til alle landets kommuner og fylkeskommuner om at ungdom skal ha reell innflytelse i politiske prosesser som angår deres hverdag der de bor.

Medvirkningsordninger for ungdom vil være en god skole i demokrati og gi ungdommen mulighet og troen på at det nytter å delta i politiske prosesser. Det sender et feil signal til ungdommen at eldre, som både har stemmerett og er valgbare til kommunestyre og fylkesting, har rett til å bli hørt, mens unge uten stemmerett ikke skal gis den samme retten til en formalisert medvirkning.

Norsk institutt for by – og regionsforskning (NIBR) har kartlagt politisk og administrativ organisering av kommunal virksomhet. De fant at ni av ti kommuner har etablert en representasjonsordning for unge. Dette viser at det finnes stor vilje til å inkludere unge mennesker i lokale beslutningsprosesser. Det er stor variasjon i hvordan kommunene legger opp sitt arbeid med barn og unges deltakelse og innflytelse og ulike lokale varianter har vist seg svært levedyktige.

1.2 Bakgrunnen for høringsbrevet

1.2.1 NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning

I *NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning* foreslår utvalget at det skal etableres nasjonale, lovfastsatte retningslinjer for kommunale ungdomsråd eller lignende organ, ikke at ordningen i seg selv skal lovfestes. Utvalgets flertall ønsker at nasjonale retningslinjer skal omfatte institusjonell forankring, administrativ støtte, aldersavgrensning, valgordning og mandat. Utvalgets mindretall går inn for at ordningen med ungdomsråd skal lovfestes. Et samlet utvalg går inn for en formalisering av lokale innflytelsesorgan for ungdom, med jevnlig møter, og formell tilknytning til det kommunale styringssystemet.

Hovedutfordringen som utvalget peker på i NOU 2011:20 er at ungdomsråd og lignende ordninger generelt, er ordninger med et uklart mandat.

Utredningen har vært på bred offentlig høring. 62 høringsinstanser uttalte seg om dette i høringsrunden. Mindretallet (12 instanser) mener at dette er tiltak kommunene selv må vurdere. De øvrige høringsinstansene er delt i hvordan dette skal gjøres, men er enige om at ordningen må lovfestes.

Regjeringen har valgt å følge utvalgets mindretall og går inn for å lovfeste en medvirkningsordning for ungdom i alle kommuner og fylkeskommuner.

1.2.2 Harmonisering av medvirkningsordninger i kommuner og fylkeskommuner

Arbeidet med å lovfeste en medvirkningsordning for ungdom i alle kommuner og fylkeskommuner, vil inngå i et større lovprosjekt hvor de eksisterende lovpålagte medvirkningsordningene med eldreråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne skal harmoniseres og samles i én felles lov og forvaltes av ett departement. Det er viktig å understreke at en slik harmonisering ikke skal føre til at de eksisterende lovpålagte ordningene skal svekkes.

De ansvarlige departementene for gjeldende medvirkningsordninger, Arbeidsdepartementet (eldreråd) og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (råd for personer med nedsatt funksjonsevne), skal sammen med Kommunal- og regionaldepartementet foreslå et nytt regelverk om medvirkningsordninger som også omfatter ungdom. Det er på denne bakgrunnen vi sender ut dette høringsnotatet, for å få synspunkter på hvordan en lovfesting av medvirkningsordning for ungdom bør utformes. Mange kommuner og fylkeskommuner har ulike typer ungdomsmedvirkning og vi er interessert i å høre hvilke erfaringer de har med disse og hva de mener en lovfestet medvirkningsordning for ungdom bør inneholde.

Vi vil også parallelt invitere ulike forskningsinstitusjoner til å komme med tilbud om å foreta en kartlegging av hvilke erfaringer kommuner og fylkeskommuner har med de lovpålagte ordningene med eldreråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne. Når vi har foretatt denne kunnskapsinnhenting og fått inn høringsuttalelsene fra kommuner og fylkeskommuner om ungdomsmedvirkning, tar vi sikte på å sende ut et høringsnotat med forslag til et nytt regelverk om medvirkningsordninger i kommuner og fylkeskommuner.

1.3 Innholdet i høringsbrevet

I kapittel 2 redegjør vi kort for rettstilstanden i dag når det gjelder medvirkningsordninger i kommuner og fylkeskommuner. I kapittel 3 skriver vi nærmere om hvordan vi kan lovfeste en medvirkningsordning for ungdom. Vi foreslår ingen lovbestemmelser, men skisserer kort noen problemstillinger vi ønsker høringsinstansenes synspunkter på.

1.4 Om høringen

Høringsfristen er 25. november 2013.

Liste over høringsinstanser ligger vedlagt, men høringen er også åpen for andre enn de som står på denne listen. Vi ber høringsinstansene vurdere om andre berørte instanser bør få tilsendt dette høringsbrevet. Det er særlig viktig at kommuner og fylkeskommuner sørger for at ungdomsrådene og lignende medvirkningsorganer for ungdom får anledning til å avgi en separat høringsuttalelse.

Høringsuttalelsene sendes på e-post til Kommunal- og regionaldepartementet: postmottak@krd.dep.no merket sak 13/1969.

2. Gjeldende rett

2.1 Generelt om medvirkningsordninger i dag

Lovverket har i dag ingen generell regel om hvordan kommunene/fylkeskommunene kan organisere ulike medvirkningsordninger, bare to særlover som regulerer medvirkningsordninger for eldre og for personer med nedsatt funksjonsevne. Ut over dette er det opp til den enkelte kommune om den ønsker å ha slike ordninger for andre grupper og hvordan disse skal organiseres.

Lovverket hindrer ikke at kommunene, etter eget initiativ, kan opprette andre medvirkningsordninger i sin interne organisering. Dette kan skje i sammenheng med enkeltsaker, eller som en fast ordning for en avgrenset gruppe, for eksempel innvandrerråd. Det mest vanlige er likevel ulike ordninger for medvirkning fra ungdom gjennom ungdomsråd, ungdommens kommunestyre eller lignende ordninger.

2.2 Eksisterende lovpålagte ordninger for medvirkning

2.2.1 Eldreråd

Kommuner og fylkeskommuner har plikt til å opprette eldreråd for hver valgperiode, jf. lov 8. november 1991 nr. 76 om kommunale- og fylkeskommunale eldreråd §§ 1 og 5. Formålet med eldrerådene er å sikre de eldre innflytelse i saker som gjelder Eldres levekår. Det at eldrerådet opptre tverrpolitisk og uavhengig bidrar til å sikre at Eldres syn på saker som angår eldre blir en del av grunnlaget for de avgjørelsene som fattes i lokalpolitikken.

Eldrerådet er et rådgivende utvalg som har mandat til å avgi uttalelser, anmodninger og råd til eget kommunestyre/fylkesting, jf. eldrerådsloven §§ 3 og 7. Eldrerådene har ikke avgjørelsesmyndighet. De kan ta opp saker på egen hånd og anmode kommunestyret/ fylkestinget om å sette aktuelle saker på dagsorden. Eldrerådenes hovedoppgave er å gi uttalelser til "alle saker som gjeld levekåra for eldre", jf. §§ 3 og 7. Dersom det er tvil om saken gjelder eldre, følger det av forarbeidene at saken bør forelegges for eldrerådene.

Det er kommunestyret/fylkestinget som avgjør hvor mange medlemmer eldrerådet skal ha og som oppnevner medlemmene, jf. §§ 2 og 6. Pensjonistforeninger har rett til å komme med forslag til medlemmer i eldrerådet. Flertallet av rådsmedlemmene skal være alderspensjonister i kommunen. Kommunestyret kan vedta å opprette felles råd for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, jf. § 4a.

Rådene bør ikke være for store. Ifølge Arbeidsdepartementets rundskriv om kommunale og fylkeskommunale eldreråd (A-32/2007), har de fleste eldrerådene har fra fem til syv medlemmer. Arbeidsdepartementet anbefaler i det nevnte rundskrivet at både eldrerådet og pensjonistforeningene får uttale seg før kommunestyret/fylkestinget fastsetter antall medlemmer i eldrerådet. Det er en forutsetning i kommuneloven § 10 nr. 3 at det også skal velges varamedlemmer til rådet.

2.2.2 Råd for personer med nedsatt funksjonsevne

Alle kommuner og fylkeskommuner skal ha et råd eller annen representasjonsordning for mennesker med nedsatt funksjonsevne, jf. lov 17. juni 2005 nr. 58 om råd eller annen representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne m.m. §§ 1 og 2.

Kommunene og fylkeskommune skal sørge for at mennesker med nedsatt funksjonsevne blir sikret en åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i arbeidet med saker som er særlig viktige for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Dette gjelder blant annet arbeid mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne, tilgjengelighet og likeverdige tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Medvirkning skal i hovedsak skje gjennom rådgivning og uttalelser.

Intensjonen med rådene er blant annet å medvirke til at mennesker med nedsatt funksjonsevne får tilgang til de kommunale - og de fylkeskommunale tjenestene som er nødvendige for at de skal kunne fungere best mulig. Det vil kunne gjelde både lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester. Rådet skal medvirke til å synliggjøre de behovene som ulike grupper med nedsatt funksjonsevne har, og hva som er gode løsninger for dem.

Kommunestyret avgjør hvor mange medlemmer rådet skal ha. Etter loven er det ulike alternativer for organisering å velge mellom:

Eget råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (§ 2)

Interkommunale representasjonsordninger/råd (§ 3)

Et felles råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldre (§ 4)

Andre representasjonsordninger (§ 2).

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har understreket at det er viktig at organisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne er med i prosessen om valg av ordning, og at det bør legges avgjørende vekt på hva de mener.

3. Departementets vurdering

3.1 Gjennomgang og harmonisering av regelverket for medvirkningsordninger

Når regjeringen nå ønsker å lovfeste en medvirkningsordning for ungdom, er det naturlig å foreta en gjennomgang og harmonisering av regelverket for medvirkningsorganer generelt. Det er uheldig at så beslektede og parallelle regelverk er regulert i ulike særlover, og forvaltet av ulike departementer. Denne dobbeltreguleringen gjør regelverket unødvendig komplisert og vanskelig tilgjengelig for kommunene, særleg under en konstitueringsprosess.

3.2 Hvordan regulere en medvirkningsordning for ungdom?

Som nevnt er det svært mange kommuner og fylkeskommuner som allerede har et medvirkningsorgan for barn og ungdom. Det er derfor viktig at en lovfesting utformes på en slik måte at kommunene så langt det er hensiktsmessig kan beholde eksisterende, gode løsninger. Arbeidet med barn og ungdoms deltakelse og innflytelse bør ha rom for ulike metoder og arbeidsformer.

Medvirkningsordningene er å anse som en del av kommunenes interne organisering, og som en del av det demokratiske systemet i kommunene. Lovprosjektet om medvirkningsordninger i kommunene har som vist ovenfor som mål at regelverket blir samlet i en felles lov, enten i kommuneloven eller i en ny felles særlov som skal forvaltes av Kommunal- og regionaldepartementet.

Vårt utgangspunkt er at de grunnleggende reglene for organisering av medvirkningsordninger bør være like, men likevel slik at den enkelte ordning til en viss grad tilpasses de ulike gruppene. Reglene for eldreråd og råd for funksjonshemmede er forholdsvis like i sin oppbygging, og neppe så vanskelig å samordne. Et nytt krav om en medvirkningsordning for unge kan følge samme mønster, men her er mangfoldet stort og regelverket må ikke være til hinder for at gode løsninger på ungdommens premisser videreføres. Det er viktig at en lovfesting av en medvirkningsordning for ungdom er fleksibel og gir kommunene handlingsrom til å finne lokale, gode løsninger.

Etter gjeldende rett har medlemmer i kommunale organ i kraft av sitt verv tale- og forslagsrett i saker som forsamlingen behandler. Forslagsretten følger ikke direkte av lov, men følger forutsetningsvis av møte- og stemmeretten til folkevalgte, jf. kommuneloven § 30. Det er et viktig prinsipp for gjennomføringen av et formelt møte i et kommunalt organ at det bare er organets medlemmer som har ordinær tale-, forslags- og stemmerett. Men andre, for eksempel representanter for et ungdomsråd, står selvsagt fritt til å be ett av medlemmene i et organ om å fremme et bestemt forslag på deres vegne.

De ulike medvirkningsorganene vi har, både de lovpålagte og de ulovfestede, er å anse som rådgivende organ for én særlig gruppes interesser overfor kommunen. For å sikre en åpen, bred og tilgjengelig medvirkning er det opp til den enkelte kommune om den ønsker å gi disse organene talerett i kommunale organer.

Løsning for et nytt regelverk kan for eksempel være:

Alternativ a:

En egen generell bestemmelse i lov 25. september 1992 nr. 107 Om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) om særlige medvirkningsorganer, men som pålegger kommunene å ha slike ordninger for unge, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Detaljerte regler som er tilpasset de enkelte ordningene kan fastsettes i forskrift.

Alternativ b:

En egen felles særlov om særlige medvirkningsordninger i kommuner og fylkeskommuner, der alle ordningene lovfestes.

Begge alternativene legger opp til at Kommunal- og regionaldepartementet overtar forvaltningsansvaret for dette regelverket. Det er naturlig da ordningene kan sees på som en del av kommunenes organisering for bedre samhandling med særlige brukergrupper.

Når det gjelder den nærmere utforming av et regelverk for medvirkningsordning for ungdom, vil vi løfte frem noen problemstillinger det er viktig å tenke over:

- Hvis ungdomsrådene og lignende organer skal få beslutningsmyndighet, forslags- og/eller innstillingsrett, blir spørsmålet om de da er et medvirkningsorgan eller snarere et kommunalt organ. Og det neste spørsmål blir da om ungdom, som ikke er direktevalgt i ordinære valg, får like sterke rettigheter som ordinært valgte representanter.
- Medvirkningsordningene for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne skal ha seg forelagt saker som er av særlig interesse for disse gruppene. Spørsmålet er om vi skal ha en tilsvarende avgrensning av ungdomsrådene, eller om ungdomsrådene og lignende organer skal stå fritt til å få seg forelagt og å uttale seg som alle saker i kommunen.
- Eldreråd og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne har krav på å få de aktuelle sakene forelagt seg i god tid før de skal behandles i et politisk organ. Ut over dette er de kun rådgivende organ som ikke kan få delegert formell myndighet eller forslagsrett for folkevalgte organ. Medlemmer av disse rådene kan bare få møte- og talerett i politiske organ, adskilt fra ordskifte i organet.

Aktuelle spørsmål er:

- Skal et medvirkningsorgan for ungdom få en sterkere posisjon og status i den kommunale saksgang og organisasjon enn det gjeldende medvirkningsorganer i dag har?
- Skal lovfestingen av en medvirkningsordning for ungdom legge opp til at disse tillegges formell beslutningsmyndighet?
- Skal det legges opp til at medvirkningsorgan for ungdom får forslags- og innstillingsrett, og i tilfelle overfor hvilke organer?

En lovregulering av ungdomsmedvirkning reiser også noen særegne spørsmål:

Utvelgelseskriterier

Det fremgår av NOU 2011:20 *Ungdom, makt og medvirkning* at utvelgelseskriteriene til ungdomsrådene er utydelige og varierer fra sted til sted. Ofte kan det være ressurssterk ungdom som trekkes inn, de som ellers er godt synlige i lokalsamfunnet og sitter i lederposisjoner i elevråd og lignende. Utvalget anbefaler at skolen, frivillige organisasjoner og fritidsklubber velger et visst antall medlemmer hver. I tillegg til at ungdomsrepresentanter også bør rekrutteres gjennom et tilfeldig utvalg blant ungdom som ikke er organisert i noen organisasjon etc. Spørsmålet blir om utvelgelse av ungdomsrepresentanter bør skje på en annen måte enn valg av personer til de andre lovpålagte rådene. Valgene til disse rådene er ikke basert på et tilfeldig utvalg av målbefolkningen.

Valgordning

En valgordning til ungdomsrådene eller lignende medvirkningsorgan bør sikre representasjon fra ungdom både i ungdomsskolealder og eldre ungdommer. Det er videre ønskelig med en viss kontinuitet blant medlemmene i en medvirkningsordning for ungdom.

En valgperiode på fire år som gjelder for eldreråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne, vil være for lang tid når det gjelder ungdom. Mange ungdomsråd praktiserer i dag en ordning der medlemmene velges for to år, og hvor halvparten av medlemmene stiller til valg hvert år.

Når det gjelder alder på dem som skal representere ungdommen, er det et spørsmål om det skal være en nedre og en øvre grense. I NOU 2006:7 *Det lokale folkestyret i endring*, argumenterer Lokaldemokratikommisjonen for at det bør være en øvre aldersgrense på 18 år for medlemmer av ungdomsrådene. I NOU 2011:20 *Ungdom, makt og medvirkning* mener utvalget at ungdom bør kunne velges til ungdomsråd fra de begynner i ungdomsskolen til de fyller 18 år. De mener at det ikke er behov for særordninger for ungdom over 18 år, som da vil ha mulighet til å delta på andre arenaer, som organisasjons- og valgkanalen.

En problemstilling som av og til melder seg, er behovet for samtykke fra foresatte når ungdom under 18 år blir valgt inn i ungdomsråd. Ulike ungdomsråd har ulik praksis på dette feltet. Det følger av barneloven § 32 at barn som har fylt 15 år selv avgjør spørsmålet om å melde seg inn i eller ut av foreninger. Barneloven § 33 gir barn stadig større selvråderett med alderen. Barn vil derfor ha medbestemmelsesrett også før de fyller 15 år, men avgjørelsene må da i mange tilfeller tas sammen med foreldrene.

Spørsmål om den unge kan påta seg tillitsverv på egen hånd, kan tenkes løst etter disse retningslinjene.

Det er også et spørsmål om ungdom som velges inn i ungdomsråd eller lignende medvirkningsordning må bo i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.

Vi ber om høringsinstansenes synspunkter på problemstillingene som er reist i dette høringsnotatet.

Kommunal planstrategi 2013-2016

Saksnr. 13/1516

Journalnr. 15302/13

Arkiv 140

Dato: 09.09.2013, revidert 13.11.2013

A decorative yellow wavy line spans the bottom of the page. On the right side, there are two stylized wheat stalks. The text 'RAKKESTAD' is written in a green, stylized font, and 'mangfold og samhold' is written in a smaller, green, sans-serif font below it.

RAKKESTAD
mangfold og samhold

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. HENSikten MED KOMMUNAL PLANSTRATEGI

3. GJELDENE KOMMUNEPLAN

- 3.1 Hjemmelsgrunnlag og bakgrunn
- 3.2 Kommuneplanens samfunnsdel
 - 3.2.1 Visjon
 - 3.2.2 Kommuneplanens temaer
- 3.3 Vurdering av behov for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel
- 3.4 Kommuneplanens arealdel
 - 3.4.1 Formål
 - 3.4.2 Arealdelens temaer
- 3.5 Vurdering av behov for revisjon av kommuneplanens arealdel

4. NASJONALE OG REGIONALE FØRINGER OG FORVENTNINGER

- 4.1 Nasjonale og regionale forventninger

2. KOMMUNENS PLANSYSTEM

- 2.1 Plansystemet i kommunen
- 2.2 Prosesskrav for ulike plantyper
 - 2.2.1 Planorganisering
 - 2.2.2 Kommunedelplan
 - 2.2.3 Hovedplan
 - 2.2.3 Fagplaner
 - 2.2.4 Planorganisering
 - 2.2.5 Økonomiplan med handlingsprogram
 - 2.2.6 System for oppfølging
 - 2.2.7 Virksomhetsplaner

5. UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER

- 5.1 Folketall
- 5.2 Antall og prosent
- 5.3 Levekår
- 5.4 Bosetting
- 5.5 Lokal arbeids- og næringsvirksomhet
- 5.6 Inn og utpendling
- 5.7 Næringsarealer
- 5.8 Samferdsel og miljø
- 5.9 Offentlig transport
- 5.10 Miljø

6.0 VURDERING AV PLANBEHOVET

- 6.1 Kommunens planbehov fra samfunnsdelen
- 6.2 Kommunens planbehov fra arealdelen
- 6.2 Vurdering av nytt kommuneplan element i neste planstrategi

1. HENSIKTEN MED KOMMUNAL PLANSTRATEGI

Etter Plan og bygningslovens § 10-1 skal kommunestyret minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Plan og bygningsloven er et av de viktigste redskapene kommunen har til å styre utviklingen i ønsket retning. I planloven av 2009 (PBL) er planstrategi innført som et hjelpemiddel for å få til ønsket samfunnsutvikling.

Planstrategien er et hjelpemiddel for kommunestyret for prioritering av kommunens planoppgaver og strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og sektorenes virksomhet.

I planstrategien skal kommunen foreta en samlet vurdering av planbehovet i valgperioden. Planbehovet skal vurderes mot kommunens ressurser og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Planstrategien skal ha fokus på reelt planbehov og inneholde de nødvendige planoppgaver kommunen skal starte opp eller videreføre. Kommunal planstrategi erstatter det obligatoriske kravet om rullering av kommuneplanen som lå i PBL av 1985.

Planstrategien er retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere. Det kan ikke fremmes innsigelser mot kommunens planstrategi.

3.0 GJELDENE KOMMUNEPLAN

3.1. Hjemmelsgrunnlag og bakgrunn

Plan- og bygningsloven (PBL) beskriver omfanget og innholdet i kommuneplanarbeidet. I § 11 – 1 heter det blant annet:

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Gjeldende kommuneplan ble fastsatt for ca. to år siden, og er fortsatt på mange måter ferskvare. Den er retnings- og rammegivende for økonomiplan, budsjett og annen planleggingsvirksomhet, og dessuten en viktig premiss også for enkeltspørsmål og ulike strategiske saker. I dette perspektivet fungerer kommuneplanen godt.

Planstrategien omhandler blant annet behovet for en mindre eller større revisjon av kommuneplanen.

3.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Rakkestad kommunestyre vedtok i møte 26.5.11 – sak nr. 27/11 – kommuneplanen 2011 – 2022. Den inneholder en samfunnsdel og en arealdel.

3.2.1 Visjon

Visjon for Rakkestad kommune er «mangfold og samhold». Den ble vedtatt i kommunestyret den 13. november 2008, som sak nr. 73/08. I tillegg til nasjonalt lov- og regelverk og fylkesplan, bygger kommuneplanen videre på blant annet denne visjonen.

Om visjonen heter det i kommuneplanen:

Begrepet mangfold er et sterkt egenartbegrep for Rakkestad, og henspeiler på et rikt lokalsamfunn i mange retninger; mangfoldig foreningsliv, kulturelt og befolkningsmessig mangfold, sammensatt næringsliv fra industriproduksjon til landbruk, variert landskap med store skogområder, kulturlandskap og landbruksarealer i tillegg til landsbyen, varierte muligheter fra fart og spenning på Rudskogen til rekreasjonsmuligheter i Fjella.

Selv om samhold av de fleste oppfattes som et overveiende positivt begrep, kan det også oppfattes som sprikende og med mange retninger. Begrepet samhold representerer derfor en udelt positiv og samlende retning for mangfold.

Samhold vurderes dessuten å være overordnet trygghet, trivsel og nærhet – tre begreper som i ulik sammensetning har vært med i tidligere visjonsbegreper for Rakkestad kommune. Samhold vurderes å være visjonært ved at det er en positiv verdi å stadig jobbe mot.

Visjonen står fast, og er retnings- og rammegivende for så vel plan- og utviklingsarbeid som kommunens løpende aktivitet. Den er fremdeles – 2012 – 2016 – en levende rettesnor for kommunen sin virksomhet.

Samfunnsdelens aktualitet og relevans er ikke vesentlig redusert siden 2011.

3.2.2 Kommuneplanens temaer

Kommuneplanen er delt inn i fem hovedtemaer:

- Identitet
- Infrastruktur
- Næring og arbeidsplasser
- Kommunal virksomhet
- Miljø og energi

Innen hvert enkelt punkt er det fastsatt hoved- og delmål – som skal realiseres gjennom strategier og tiltak i hele planperioden. Dette følges kontinuerlig opp i økonomiplaner, budsjetter og annet planverk, og for øvrig i enkeltsaker og andre strategisaker til politisk nivå.

3.2.3 Vurdering av behov for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel

Rakkestad kommunes kommuneplan er ennå et nytt planverk, og tjener fortsatt sitt formål som et godt og relativt fullstendig retnings- og rammeverk for planlegging og den løpende kommunale virksomhet.

Innen hvert hovedtema, er det fastsatt strategier og definert tiltak for å oppfylle hoved- og delmålsettingene. Disse fungerer som en rettesnor for spesielt budsjetter og økonomiplaner – som er det nivået hvor aktivitet blir bestemt og satt ut i livet.

Fra kommuneplanen ble vedtatt for ca. to år siden (2011), er det i hovedsak tre momenter som trekker i retning av en revisjon av samfunnsdelen av planen. Dette gjelder:

- Kommunenes forsterkede rolle og posisjon i folkehelsearbeidet – der hensikten er å fremme folkehelse og utjevne sosiale ujevnheter. Denne revisjonen gjøres også med grunnlag i *Regional plan for folkehelse Østfold 2012-2015/2024*

Mer konkret dreier det om å skape gode oppvekstvilkår for barn og ungdom, forebygge sykdom og skader og utvikle et samfunn som legger til rette for sunne levevaner, beskytter mot helsetrusler og fremmer fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse.

- Kommunens identitet og omdømme er på ulike måter satt på dagsorden. Ikke minst gjelder dette regiontilhørighet – der Rakkestad kommune ligger i grensesonen mellom Nedre Glomma- og Indre Østfoldregionen og egentlig aldri har tatt stilling til i hvilket regionalt tilknytningspunkt Rakkestadsamfunnet skal ha.

Både for stat, fylkesnivå, kommune og det sivile samfunn er regionale spørsmål mer sentrale og avgjørende, og Rakkestad kommune bør av den grunn i nærmeste årene bestemme seg for sin utvikling på dette området.

- Kommunestrukturen blir tema i årene som kommer, og i likhet med det som gjelder regiontilhørighet bør gjennom kommuneplan fastlegge sin strategi i dette spørsmål.

Rakkestad kommunes status/plassering i en annen kommunestruktur, har meget stor betydning for utviklingen av lokalsamfunnet i et langsiktig perspektiv.

Rådmannen mener at Rakkestad kommune bør starte opp revisjonen av samfunnsdelen av kommuneplanen allerede 1.1.14 – slik at en ny plan kan være vedtatt innen utgangen av 2015.

3.3 Kommuneplanens arealdel

Rakkestad kommunestyre vedtok i møte 26.5.11 – sak nr. 27/11 – kommuneplanen 2011 – 2022. Den inneholder en samfunnsdel og en arealdel.

For arealdelen er situasjonen i dag:

3.3.1 Formål

Kommuneplanens arealdel har som målsetting for arealforvaltningen, å ivareta en helhetlig overordnet arealplanlegging. Den er ment å styrke innbyggernes trivsel, helse og miljø i et langsiktig bærekraftig perspektiv.

Planlegging og vedtak bygger på åpenhet, medvirkning og forutsigbarhet for alle berørte parter og myndigheter.

Kommuneplanens arealdel skal bidra til å samordne de statlige, regionale og kommunale oppgaver, og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser – herunder vern av det geologiske og biologiske mangfoldet. Prinsippet om universell utforming er sentralt både i planlegging og de enkelte byggetiltak. Det samme gjelder for barn og unges oppvekstvilkår, og estetisk utforming av omgivelsene.

Arealdelen viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling (sosial-, grønn- og teknisk infrastruktur m.m.) og gjeldende arealbruk. Den angir videre hovedtrekkene i arealdisponeringen – rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk og hvilke hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene.

Kommunen er den ledende part i kommuneplanarbeidet. Arealdelen skal utarbeides med grunnlag i egne utviklingsstrategier, nasjonale og regionale føringer og lokal og annen medvirkning.

3.4.2 Arealdelens temaer:

Ifølge plan- og bygningslovens § 11 – 7, skal arealdelen av kommuneplanen i nødvendig utstrekning angi disse hovedformål:

- Bebyggelse og anlegg
- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
- Grønnstruktur
- Landbruk-, natur- og friluftformål (LNF)
- Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone

Rakkestad kommune har – i gjeldende plan – særlig lagt vekt på at følgende sentrale, regionale og lokale dokumenter som tungtveiende i arealdelen av kommuneplanen:

- Rikspolitiske retningslinjer,
- Fylkesplan – med veiledere,
- Kommunens temakart – naturtyper, matproduksjon, kulturlandskap, viltområder m.m.

Hvis tiltak er i strid med kommuneplanens bestemmelser, må søknad om dispensasjon fremmes for kommunen etter plan- og bygningslovens § 19 – 1.

Dispensasjon blir ikke gitt – dersom hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra eller i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. Dessuten må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en total vurdering.

3.4.3 Vurdering av behov for revisjon av kommuneplanens arealdel

På samme måte samfunnsdelen, er arealdelen ennå ny og funksjonell. I hovedtrekk gir den svar på de vesentlig areal- og utbyggingsspørsmål.

Det vurderes i denne valgperiode ikke formålstjenlig eller nødvendig å revidere denne.

Reguleringsplan for Rakkestad sentrum – et av de aller mest sentrale prosjektene i kommuneplanen – blir vedtatt høsten 2013. Dette styrker potensialet for utvikling og framgang i Rakkestad sentrum.

4. NASJONALE OG REGIONALE FØRINGER OG FORVENTNINGER

Regjeringen utarbeidet nasjonale forventninger til regional- og kommunal planlegging juni 2011. Regjeringens forventninger er rettet mot hovedtemaene:

- Klima og energi
- By- og tettstedsutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Verdiskaping og næringsutvikling
- Natur, kulturmiljø og landskap
- Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

For ytterligere utdyping av regjeringens forventninger henvises det til Miljøverndepartementets brosjyre

T -□1497, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, 24. juni 2011.

Fylkesplanen er Østfoldsamfunnets viktigste, strategiske dokument, og skal samordne statens, fylkeskommunens og kommunenes virksomhet i fylket. Fylkesplanen består av strategiske mål og føringer for hovedtemaene: *Levekår og folkehelse, Miljø og Verdiskaping*. Hensynet til klima og folkehelse er overordnede perspektiver for alle deler av planen.

Følgende områder er prioritert i gjennomføringen av fylkesplanen:

1. Kompetanseutvikling
2. Fortetting, infrastruktur, byutvikling og vern
3. Folk i fysisk aktivitet uten bil

I tillegg er *Eстетikkveileder for Østfold* og *Handlingsplan for Østfolds kulturlandskap 2009-2012* vedtatt og sett i sammenheng med fylkesplanen. Fylkesplanen finner du her

http://www.ostfold-f.kommune.no/modules/module_123/proxy.asp?D=2&C=394&I=16870&m=1395

2. KOMMUNENS PLANSYSTEM

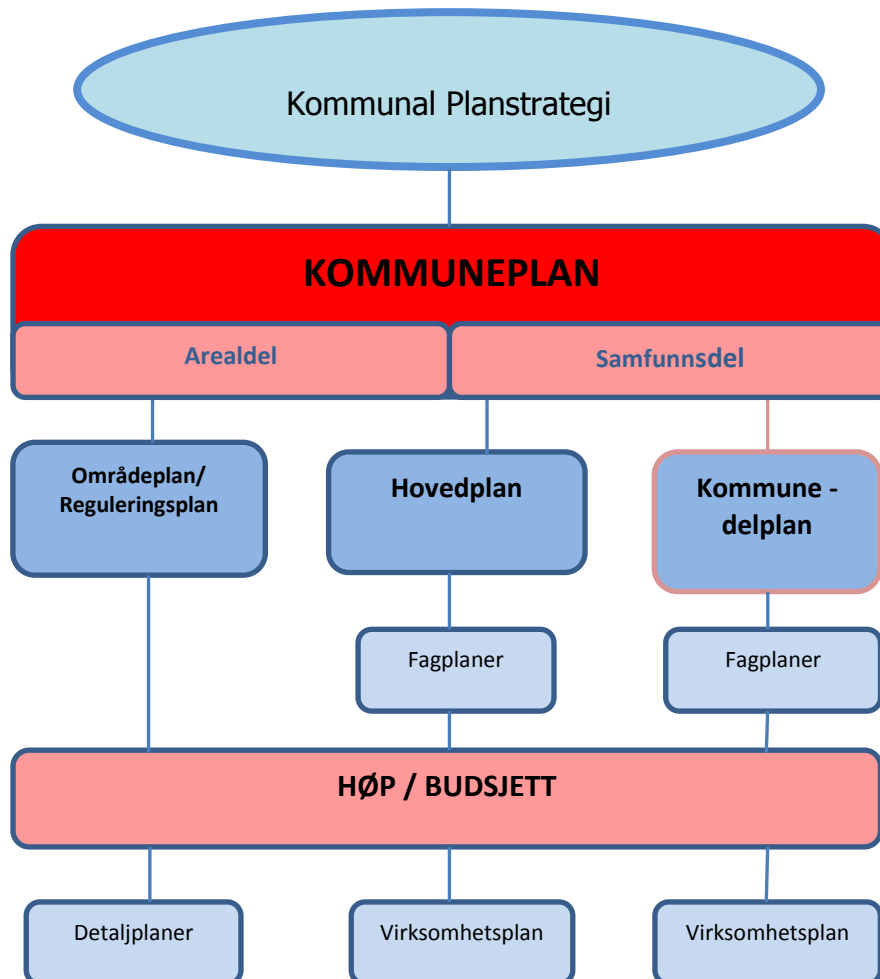
2.1 Plansystemet i kommunen

Kommuneplanen er overordnet alt annet planverk i kommunen. Kommuneplanen inneholder en AREALDEL og en SAMFUNNSDEL.

Arealdelen er juridisk bindende, og danner grunnlag for områdeplaner og detaljplaner for arealdisponeringer.

Samfunnsdelen danner grunnlag for videre planlegging av oppgaver og tjenester.

Underordnet kommuneplanen er KOMMUNEDELPLANER med saksbehandling i henhold til Plan- og bygningsloven eller HOVEDPLANER med enklere høringsprosess og saksgang.

2.2 Prosesskrav for ulike plantyper

2.2.1 Planorganisering

For alle hovedplaner, kommunedelplaner og fagplaner defineres en planorganisasjon som skal inneholde følgende faktorer:

- Planansvarlig: Leder av plangruppen og ansvarlig for planprosess og plandokument.
- Plangruppe: Oppnevnte som deltar i selve planarbeidet, og som til sammen innehar nødvendig fagkompetanse, brukerfaring, plan- og prosesskompetanse samt tjenesteledelse.
- Brukermedvirkning: Skal fortrinnsvis omfatte representant til plangruppe og definere aktuelle høringsinstanser

For enkelte større planer kan det i tillegg være aktuelt å definere styringsgruppe og referansegrupper. Politiske utvalg kan være styringsgruppe for større planarbeid.

Administrative styringsgrupper skal alltid ha politiske representanter.

2.2.2 Kommunedelplan - behandles etter plan- og bygningsloven.

Planer med stor samfunnsinteresse, og hvor det er naturlig med stor mulighet for innbyggerinitiativ, utarbeides som kommunedelplaner med behandling etter plan- og bygningsloven. Kommunedelplaner legges ut på åpne høringer. Brukermedvirkning skjer gjennom informasjonsarbeid og åpne møter.

Planer på dette nivået omfatter tjenester eller funksjoner på tvers av seksjoner.

- Vedtak: Kommunestyret etter innstilling fra Formannskapet som planmyndighet
- Omfang: Gjelder flere områder eller seksjoner
- Medvirkning: Alle gjennom åpne møter og høringsperioder

2.2.3 Hovedplan

Hovedplaner utarbeides der planinnholdet dekker flere seksjoner og/eller tjenesteområder, og der innholdet i første rekke er styrt av sentralt gitte rammebetingelser, faglige aspekter eller annet regelverk. For slike planer er det ikke naturlig med åpne høringer, men brukermedvirkning ivaretas gjennom bruker- og interessegrupper eller særskilte målgrupper.

- Vedtak: Kommunestyret etter innstilling fra aktuelt hovedutvalg
- Omfang: Gjelder flere områder eller seksjoner
- Medvirkning: Brukergrupper og/eller definerte organisasjoner

2.2.4 Fagplaner

For enkelte fagområder vil det være aktuelt å utarbeide egne fagplaner.

Fagplaner har sitt utspring i hovedplaner/kommunedelplaner, eller er mindre planer for et begrenset fagområde.

- Vedtak: Aktuelt hovedutvalg
- Omfang: Gjelder internt i seksjon eller tjeneste
- Innhold: Faglige aspekter, definisjoner og prioriteringer

Alle hovedplaner, kommunedelplaner og fagplaner skal inneholde behovsanalyse, målsetninger, strategier og tiltaksmuligheter med prioritering.

Alle tiltak prioriteres og finansieres gjennom Budsjett og årlig revidering av Handlings- og økonomiplan.

2.2.5 Økonomiplan med handlingsprogram

Økonomiplanen med handlingsprogram rulleres årlig i hht. Kommunelovens bestemmelser. Økonomiplanen er videre definert som kommuneplanens handlingsprogram.

Handlingsplan skal konkretisere oppfølging av kommuneplan, kommunedelplaner, hovedplaner, fagplaner m.v. – gjennom analyse, mål og strategiske prioriteringer, samt 4-årig økonomiplan med budsjett per rammeområde.

I handlings- og økonomiplan inngår en planoversikt over de fire neste år – med angivelse av år for vedtak eller revisjon.

Rakkestad kommune fremmer budsjett og handlings- og økonomiplan samtidig.

2.2.6. System for oppfølging av planer

Budsjett og handlings- og økonomiplan skal være Rakkestad kommunes strategiske dokument for helhetlig styring og samordning samt være et verktøy for iverksetting og prioritering av kommuneplan, kommunedelplaner, hovedplaner, fagplaner m.v.

Halvårsrapport-og årsmelding skal være et verktøy for å rapportere tiltak og prioriteringer i budsjett, samt samordne årets hendelser/drift og investeringer helhetlig.

2.2.7 Virksomhetsplaner

Virksomhetsplaner utarbeides på grunnlag av budsjettvedtak.

Virksomhetsplaner utarbeides i de seksjoner og/eller enheter som på grunnlag lovverk eller driftsmessige hensyn skal definere tjenesteinnhold for ett år av gangen. Virksomhetsplaner er lovpålagt i barnehager og skoler. Disse virksomhetsplanene går på tvers av budsjettår i kommunen.

Virksomhetsplaner er rent administrative planer, eventuelt med brukermedvirkning fra en lukket brukergruppe, for eksempel foreldreutvalg i skoler og barnehager.

- Vedtak: Administrativt eller i definerte samarbeidsutvalg
- Omfang: Gjelder internt i seksjon, enhet eller tjeneste
- Innhold: Faglige aspekter, definisjoner og tiltak på grunnlag av vedtatt budsjett

5. UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER

5.1. Folketall:

Rakkestad kommune hadde ved siste årsskifte et folketall på 7 860 – som er en vekst på 162 personer – 2,1 prosent – fra 2012 til 2013. I perioden 2004 – 2012 var befolkningsutviklingen slik:

År	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Folketall,	7 860	7 698	7 601	7 517	7 496	7 515	7 428	7 366	7 284
Vekst (pst),	2,1	1,27	1,11	0,28	-0,25	1,17	0,84	1,12	0,71

5.2 Antall og prosent

Fra 2004 – 2012 har folketallet økt med 8,37 prosent – noe som gir et gjennomsnitt på 0,93 prosent pr. år i det aktuelle tidsrommet. I 2010 – 2012 var befolkningsutviklingen ganske klart over gjennomsnittstallene. Spesielt sterk var stigningen i fjor – da det ble registrert 162 nye innbyggere. Det gir en vekst på 2,1 prosent, mens utviklingen for landet var 1,3 prosent. Sammensetningen av befolkningen er relativt sett stabil, og ikke mye forandret i perioden. Pr. nå ligger det an til at Rakkestad kommune når sin befolkningsmålsetting – ca. 8 100 i 2022 – ganske mye tidligere enn forutsatt. Det medfører større utfordringer med hensyn til kommunal og offentlig infrastruktur – boligbygging, barnehage, skole, helse, eldreomsorg m.m.

Så langt er problemstillingene tatt hånd om i økonomiplaner, budsjetter og annet planverk, og ennå er ikke forutsetningene forandret i en utstrekning som nødvendiggjør revisjon av kommuneplanen.

5.3 Folkehelse og levekår

Kommuneplanen beskriver levekår og på denne måte også folkehelsen i lokalsamfunnet langs utvalgte indikatorer i 2010 og 2011. Det gjelder:

- SSBs leveårsindikator,
- Utdanningsnivå i befolkningen,
- Andel barnevernstiltak, sosialhjelpstilfelle og uførhet i befolkningen,
- Barnehagedekning,
- Grunnskoletilbudet,
- Kulturs andel av det kommunale budsjett,
- Andel innbyggere – 80 år og mer – med hjemmetjenester eller sykehjemsplass.

Framstillingen bygger i hovedtrekk på Statistisk Sentralbyrå sin «KOSTRA statistikk», og er dermed ikke noe entydig eller fullstendig uttrykk tilstand i befolkningen og lokalsamfunnet. Den gir like fullt gjennomgående et bilde av levekårsproblemer og folkehelseutfordringer over jevne Østfoldtall og godt i overkant av landsstørrelsene. Rådmannen ser på dette som den viktigste problemstillingen for kommunen å arbeide med i plan- og utviklingsøyemed.

Status på indikatorene er omtrent de samme i 2013 som to og tre år tidligere.

I en ny kommuneplan oppnår folkehelse en mer sentral plass – med mer pålitelige og større analyser av denne tilstanden, risikovurderinger knyttet til en fortsatt negativ utvikling og ikke minst målsettinger, strategier og tiltak for å styrke kommunen på dette feltet.

Dette er det kanskje viktigste insitamet for å revidere samfunnsdelen av kommuneplanen gjeldende allerede i 2014 – 2016.

5.4 Bosetting

Rakkestad kommune har sterk folketallsvekst – men bare ca. 60 prosent av befolkningen bor i tettbygde strøk. For Østfold og landet er det samme tallet i overkant av 80 prosent. Rakkestad sentrum er kommunesenter, og har i dag mer enn 4 000 innbyggere. Det vokser sterkt.

Rakkestad kommune har regulert store arealer til boligformål i og rundt Rakkestad sentrum, og med hensyn etablering av infrastruktur og realisasjon av boliger fungerer markedet. Det samme gjelder for leiligheter inne i sentrum. På dette punktet, er det i dag ikke store utfordringer.

Rakkestad kommune står foran kapasitets- og infrastrukturutfordringer innen for eksempel barnehager, skoler, helse og eldreomsorg og kommunal teknikk i Rakkestad sentrum. Det følges opp i økonomiplan og budsjetter, og store prosjekter er på programmet i 2013 – 2016.

Totalt sett holder kommunens utbygging av tilbud brukbart trinn med behovene i befolkningen og lokalsamfunnet.

Med de begrensninger som følger av ressurstilgangen, løser tiltakene i stor grad behovene som er på de forskjellige områdene.

Degernes sentrum er lokalsenter, og har et stabilt folketall. Rakkestad kommune regulerer i øyeblikket et nytt boligfelt og bygger ny barneskole og barnehageavdeling på stedet i 2013 og 2014. Det er over tid med på å styrke bosettingen i denne delen av kommunen. Tiltakene er en oppfølging av kommuneplanens målsettinger.

Utenfor tettbygd strøk går folketallet nedover – noe som Rakkestad kommune reparerer på og kompenserer for – innen kommuneplanens rammer – ved å tillate boligbygging utenfor regulerte felt. Trolig er ikke virkemidlene tilstrekkelige til å snu den negative utviklingen. Rakkestad kommune er forberedt på at en voksende andel av innbyggerne framover vil bo i tettbygde strøk.

5.5. Lokal arbeids- og næringsvirksomhet

Rakkestad kommune har en deltakelse i arbeidslivet som er høyere enn gjennomsnittet for Østfold og på nivå med landet som en helhet. Det gjelder både for kvinner og menn. Arbeidsledigheten er lav – medio juli 2013 på 2,1 prosent (NAV Østfold).

Rakkestad kommune var et landbrukssamfunn, men fra siste krig og fram til ca. 2010 ble tradisjonell industrivirksomhet den viktigste næringsgrenen i lokalsamfunnet. Nortura og Sentralvaskeriet er de største bedriftene med 300 – 400 ansatte. Det er dessuten mange andre mindre og mellomstore produksjonsforetak på stedet.

I sum gir dette et samfunn dominert av primær- og sekundærnæringene. Derav også en vesentlig årsak til utslag på sentrale levekårsindikatorer.

Næringslivet gjennomgår nå betydelige strukturelle forandringer. På få år blir to større næringsmiddelbedrifter – Diplom Is og Nortura – borte, mens det gror godt i et olje- og

offshoremiljø i Rudskogen Næringsområde. Netto industriarbeidsplasser blir likevel færre. Dette gjør flere rakstinger til pendlere i framtiden.

Utover kommunal virksomhet, er det liten annen offentlig aktivitet i Rakkestad kommune.

5.6 Inn- og utpendling

Rakkestad kommune har en «positiv pendlerbalanse» - det vil si at det er flere mennesker som pendler til arbeidssted utenfor kommunen enn det er personer fra andre kommuner som pendler til et arbeidssted i Rakkestad. For fem år siden var netto utpendling på 592 arbeidstakere. I dag er det flere.

På grunn av folketallsvekst og reduksjon av arbeidsplasser i privat sektor, vil netto utpendling trolig øke i årene som kommer.

5.7 Næringsarealer

Rakkestad kommune vedtar høsten 2013 ny reguleringsplan for Rakkestad sentrum – hvor både eksisterende og behovet for nye forretnings- og næringsarealer blir gjennomgått. Det er tilstrekkelig dekning av slike arealer i dette området i overskuelig framtid.

Rudskogen Næringsområde er under utbygging. Fortsatt er det ledig kapasitet på stedet. Rakkestad kommune har i dag ikke knapphet på næringsarealer – slik at heller ikke dette momentet er noen begrunnelse for noen planrevisjoner.

5.8 Samferdsel og miljø

Rakkestad kommune ligger midt i Østfold. Flere kommunikasjonsårer – rv. 22, fv. 111 og fv. 124 – går gjennom og forbinder Rakkestadsamfunnet med Sarpsborg-, Fredrikstad – ,Indre Østfold- og Haldenregionen.

Rv. 22 og fv. 111 er hovedveiforbindelse mellom de ytre og indre delene av fylket, og har på denne måten regional betydning og status. Kapasitet og standard på anlegget er ikke god nok. Det blir arbeidet lokalt og regionalt for å få veiene prioritert i nasjonale transportplaner. Både befolkning og næringsliv lider under at forventninger på området ikke blir oppfylt.

5.9 Offentlig transport

Kollektive transporttilbud – buss og spesielt tog – er svakt utbygget. Tjenestene er ikke gode nok verken for arbeidsreisende eller andre trafikanter. Det gjelder både mot Nedre Glomma regionen, Indre Østfold regionen og Osloområdet.

Temaet står på den lokale dagsorden – uten at det har gitt nevneverdige resultater overfor verken fylkeskommunen, NSB eller staten.

Kommunale veier i og utenfor sentrumsområdene er livsnerven for internt transport og – trafikk – som selvstendige nett og som forbindelsesveier mellom fylkes- og riksveiene. Sammenlignet med Østfold og landet, er disse anleggene store og dermed kostbare for kommunen å drive.

Selv korrigert for veilengde, bruker Rakkestad kommune mindre pr. kilometer enn snittet for fylket og landet til vedlikehold. Det gjør det krevende å holde og heve standarden på veiene. Til gjengjeld er det over noen år brukt betydelige midler til påkostninger av veimasse. I en viss utstrekning kompenserer det for vedlikeholdsetterslepet. Veier representerer en vedvarende kommunal utfordring.

5.10 Miljø

Størstedelen av Rakkestad kommunes befolkning er knyttet til de offentlige vann- og avløpsanleggene, mens renovasjonsordningen omfatter så godt som hele kommunen. Saneringsplan for avløp har løpt siden 1995, og er senere årlig fulgt opp med drifts- og investeringsressurser for å holde oppe og forbedre det tekniske og miljømessige nivå på kommunens nett. Programmet fortsetter i overskuelig framtid.

Hovedplan for vann er forsinket, og blir vedtatt først i 2014.

I Rakkestad kommune bor ca. 40 prosent av befolkningen – over 3 000 mennesker – utenfor sentrumsområdene. Mange er ikke knyttet til det offentlige vann- og avløpsnettet – hvilket gir store forurensningsutfordringer. Som følge av EUs vanndirektiv, ble kommunedelplan for vannmiljø fastsatt i 2007. Innen ti år (2017) skal samtlige avløp være sanert og nye løsninger etablert. Tiltaket er noenlunde i rute.

Rakkestad kommunes årsgebyrer for vann- og avløp skyter i været i 2012 – 2014 – som følge av at Nortura – bruker ca. 30 prosent av produsert vann – flytter sitt slakteri fra Rakkestad og til Hærland. Det lager til en ganske krevende situasjon – som må følges opp i økonomiplaner og budsjetter.

6.0 VURDERING AV PLANBEHOVET

6.1 Kommuneplanen

I henhold til konklusjonene fra kap. 3.3 er det behov for å starte revisjonsarbeidet på kommuneplanenes samfunnsdel med tanke på tydeligere oppvekst- og folkehelseperspektiv, samt tilnærming i forhold til regionstilknytning og kommunestruktur.

Samfunnsdelen revideres med oppstart 2014 og til vedtak 2015.

6.2 Kommunens planbehov fra samfunnsdelen

Med utgangspunkt i eksisterende planer, tidligere planer med behov for fornyelse og ny planstrategi, er følgende planbehov med utgangspunkt i kommunens samfunnsdel definert for kommende periode:

TITTEL	PLANTYPE	MERKNAD
Helse- og omsorgsplan 2013-2022	Hovedplan	Ny plan Skal danne overordnede rammer for helse- og omsorgsarbeidet, særlig med utgangspunkt i Samhandlingsreformen.

		<p>Planen skal dekke områder som ikke tidligere er dekket av planverk i Rakkestad kommune, men som nå er underlagt pålegg om plan. Dette gjelder blant annet folkehelsestrategier, og derigjennom oppfølging av Trygt lokalsamfunn.</p> <p>Planen inkluderer dessuten følgende tidligere fagplaner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demensplan - Rusmiddelpolitisk handlingsplan - Psykiatriplan <p>Det kan i perioden være behov for særskilte fagplaner under hovedplan Helse- og omsorg.</p> <p>Til vedtak 2014.</p>
Boligsosial strategiplan (eksisterende 10/538)	Hovedplan	<p>Eksisterende plan vedtatt 2010</p> <p>Planen trenger revisjon i forhold til endrede rammer og gjennomførte tiltak. Til vedtak 2014.</p>
Krise- og beredskapsplan (Eksisterende 09/2825)	Hovedplan	<p>Eksisterende plan vedtatt i kommunestyret 2009.</p> <p>Er igangsatt revisjonsarbeid med planlagt vedtak 2014.</p>
Strategiplan for Arbeidskraft (eksisterende 08/2178)	Hovedplan	<p>Første gang vedtatt i kommunestyret 2009.</p> <p>Til revisjon med vedtak høst 2013</p> <p>Omfatter grunnlag for arbeidsgiver- og personalpolitikk, strategier for rekruttering av tilstrekkelig og riktig arbeidskraft, samt strategier for kompetanseutvikling og forvaltning av eksisterende personellressurser.</p> <p>Til vedtak 1. kvartal 2014.</p>
Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. (Eksisterende 10/2433 og siste handlingsprogram 12/3134)	Hovedplan	<p>Eksisterende plan vedtatt 2008. Planen revideres årlig med vedtak på prioritert handlingsprogram.</p> <p>Til revisjon i desember 2014.</p> <p>Planen inneholder kommunens behov og prioriteringer innen anlegg for idrett og fysisk aktivitet.</p> <p>Planen danner grunnlag for søknad og tildeling av Tippemidler til anlegg.</p>
Kommunedelplan vannmiljø 2007 – 2017 (Eksisterende 07/1026)	Kommunedelplan	<p>Strategisk plan for å nå mål om god vannkvalitet i 2021. Forvaltningsplan vannmiljø, landbruksplan, saneringsplaner og hovedplan avløp antas å erstatte kommunedelplan vannmiljø.</p>
Smittevernplan 07/439	Fagplan	<p>Revideres med vedtak i 2014</p>
Skoleutviklingsplan (eksisterende 10/1164)	Fagplan	<p>Rulleres årlig.</p> <p>Til revisjon med nytt vedtak i KST 2014.</p>
Barnehageutviklingsplan (eksisterende 10/1164)	Fagplan	<p>Eksisterende barnehageplan er vedtatt 2010.</p> <p>Ny plan legges frem for vedtak 2014.</p> <p>Tidligere plan har primært omfattet verdigrunnlag og faglig innhold i barnehage. Ny plan vil i tillegg inneholde strategier for barnehagestruktur.</p>
Kulturplan	Fagplan/ Hovedplan	<p>Ny plan til vedtak i 2014/2015</p> <p>Rakkestad kommune har ikke hatt en samlet kulturplan som setter mål og strategier for kulturliv- og kulturarbeid i kommunen.</p> <p>Eksisterende planer, som er foreldet, omfatter isolert kulturminner. For kulturminner vurderes grunnlag for interkommunal plan.</p>

Informasjons- og kommunikasjonsplan (eksisterende 09/2363)	Fagplan	Første gang vedtatt i 2009. Til revisjon med vedtak i 2014. Planen skal inneholde målsetninger og strategier for informasjons-, omdømme- og profileringsarbeid. Planen omfatter dessuten retningslinjer for bruk av IKT og sosiale medier.
Landbruksplan	Kommunedelplan	Fastlegger viktige prinsipper innen kommunal landbruksforvaltning som fradeling, konsesjon, byggesaker i LNF, forvaltning etter jordlov etc. Landbruks miljøansvar. Prinsipper for strategisk næringsutvikling i landbruket. Sluttføres i 2014. Behov for ekstern bistand til gjennomføring
Energi og klimaplan (vedtatt 2011)	Kommunedelplan	Strategisk plan for saksbehandling innenfor området energi og klima.
Hovedplan vannforsyning	Kommunedelplan	Hovedplan som beskriver status, fremtidige utfordringer og forslag til investeringer, for områdene råvannskilder, vannverk og ledningsnett.
Hovedplan avløp	Kommunedelplan	Hovedplan som beskriver status, fremtidige utfordringer og forslag til tiltak for kommunens renseanlegg, ledningsnett og avløp i spredt bebyggelse. Stort behov for oppdatering av saneringsplanen fra 1998.
Trafikksikkerhetsplan	Kommunedelplan	
Hovedplan avfall	Kommunedelplan	Det er behov for en plan som avklarer viktige prinsipper for avfallshåndteringen - et styringsverktøy for administrasjonen. Avfallshåndtering er hjemlet i omfattende lovverk.
Helseoversikt og helsetilstand i befolkningen	Grunnlagsdokument for folkehelse	Kommunen skal utarbeide et samlet oversiktsdokument hvert 4. år som skal ligge til grunn for det langsiktige folkehelsearbeidet. Dette skal knyttes opp med prosessene i plan- og bygningsloven og skal være ferdig før kommunevalget i 2015.

6.2 Kommunens planbehov fra arealdelen

TITTEL	PLANTYPE	MERKNAD
Rakkestad - sentrumsplan (vedtas 2013)	Områdeplan	Reguleringsplan for Rakkestad sentrum – et av de aller mest sentrale prosjektene i kommuneplanen – blir vedtatt høsten 2013.
Bergarhus (vedtas 2013)	Områdeplan	Reguleringsplan Bergarhus blir vedtatt høsten 2013. Denne planen styrker potensialet for utvikling og framgang i Rakkestad sentrum og gir forutsigbarhet for utviklingen av Bergarhus.
Kirkeng Øst (vedtas 2014)	Områdeplan	Reguleringsplan utarbeides med grunnlag i vedtatt kommuneplan.
Oppfølging av sentrumsplan		Detaljreguleringsplaner, veiledere, oppfølging av sentrumsplan. Del av arbeidet sluttføres i underliggende dokumenter til sentrumsplanen
Vedlikeholdsplaner	Virksomhetsplaner	Det er behov for vedlikeholds- og skjøtselsplaner for nærmiljøanlegg, badeplasser, stier, friområder og utomhus kommunale bygg.

6.3 Vurdering av nytt kommuneplan element i neste planstrategi

For neste revisjon av planstrategien vil plansystemet kompletteres med en kommuneplanens økonomidel (12 år).

Målet med en slik plan er å synliggjøre de økonomiske konsekvensene av innholdet i kommuneplan, vurdert opp mot de langsiktige økonomiske rammebetingelser kommunen anser den vil stå ovenfor. Dette for å avdekke et eventuelt omstillingsbehov, eller finne et handlingsrom.

Planen vil dermed fremstå som en mål- og strategiplan uten tiltak. Tiltak vil bli ivaretatt i budsjett- og handlingsplanene.

En langsiktig økonomiplan skal være:

- et redskap for langsiktig økonomisk styring av kommunen
- et redskap for å sikre omstilling og utvikling av tjenestetilbudet
- politikernes mulighet til å tenke strategisk og langsiktig for å skaffe handlingsrom til å møte nye og endrede behov for tjenester.
- forankret i demografiske prognoser.